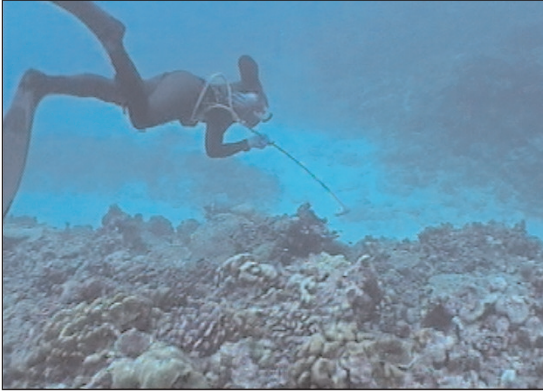

“Almak” Sınırında Biten Denizler

Geçimini yasadışı dalış yaparak sağlayan insanlar tanıyorum. Bu insanları çocuk yaşlardayken hayranlıkla izlerdim, dinlerdim. Fotoğraflarını çektikleri onlarca kilo balığa bakarak hayranlık duyardım.

Bugün bu insanlar, onların yetiştirdiği gençler hala dalıyorlar, hatıra olsun diye fotoğraflar çekiyorlar. Aradan yaklaşık 25 yıl geçmiş. Ne bereketli denizlerimiz varmış, hala bitmedi ve hala bitmedi.

Yasadışı dalan bu kişiler hiçbir zaman bu işten zengin olmadılar. Hiçbir zaman düzenli bir aile yaşamları olmadı. Onlar hep Çanakkale, Saros, Ayvalık, Alaçatı, Çeşme, Datça, Marmaris yolcularıdır. Seyyahırlar. Gündüzleri uyur veya yolculuk yapar geceleri de aynı foklar gibi suda saatlerce avlanırlar. Dalış elbisesi içerisinde sırtlarında kilolarca yük kayalara tırmanır, makilikler arasında yürür, ve hatta tepeleri aşarlar. Profesyonel bir dalgıç bir tek avda (gece ve nefesli) yaklaşık 6 km kadar yüzebilir. 10 saat kadar suda kalabilir. Tüplü dalışta ise ardı ardına 2-3 kez 50 metre civarına dalış yapabilir. Nadir de olsa dalışlar 70 metrelere kadar çekebiliyor avcıyı.

Bu insanlar içinden her nasılsa kazandıkları paranın bereketini yaşayanına da rastlamadım.

Mesleksiz ve kimliksiz olmanın ezikliğini için için hissederler ve uzun süre kaldıkları kasabalarda balıkçılar ve yerel halk tarafından tepki ile karşılandıklarından bir süre sonra yalnız kalırlar. Yeni geldikleri kasabalara kahve köşelerinde pusu kurarak onları bereketli dalış noktalarına götürecek genç ve para kazanma hırsı olan veya bir şişe şarapla kandırabilecekleri yoksul ve genellikle yaşlı balıkçıları gözlerine kestirirler. Türkiye çapında istihbarat ağına sahip olanları vardır. Doğru zamanda doğru yerde olmak için kat edilen yüzlerce kilometre yol onlar için şehir içinde

atılan bir tur gibi alışlageldik bir yolculuktur.

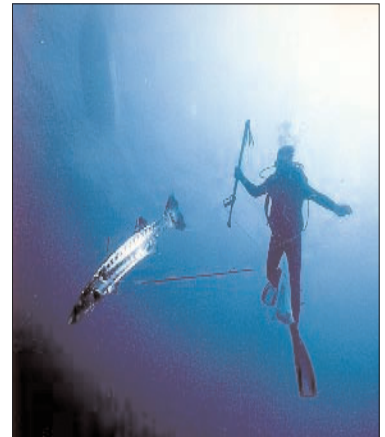
Dalışa giderken kullanılan tekne ile dönerken kullanılan farklı, denizde malzemeler bir tekneden diğerine balıklar bir başka tekneye, dalgıçlar bir bakir sahile, tekne çıktığı limandan bir başka limana transfer ediliyorsa... Bu hırsızlık senaryosuna ne diyebiliriz ki? 3 tane kumarhanenin soyulmasını konu alan “Oceans 11” filmine benziyor senaryo...

Balıkçının gözünün içine baka baka denize çıkacak kadar umursamaz ve utanmaz olanlarını tanıyoruz... Teknesine üzerinde bir şort bir tişört ile binen, ve tertemiz bir tekne ile denize açılan bir insandan kim şüphelenebilir ki? Sualtında çatlak ve kovukların içine scuba dalış malzemeleri, zıpkın ve gerekli benzeri teçhizatını çok önceden yerleştirenleri tanıyoruz... Biz balıkçılar ve korumacılar da en az onlar kadar akıllıyız. İşin en kötüsü kendi kasabasını, denizlerini bu tür insanlara satanları tanıyoruz.

Toplumunu kandırdığını sanan ama kendini kandırmanın ötesine geçemeyen bu bireylere lütfen destek olmayalım ve balıklarını satın almayalım. Kötülükler, mutasyona uğrayan hücreler gibidir, tedbirler karşısında devamlı hal değiştirir, yüz değiştirirler. Onları beslemeyelim.

Bugün İzmir balık hallerine her gün zıpkınla avlanmış yüzlerce kilo balık gelmektedir.

İzmir Karaburun Yarımadası'nda 2000-2004 yılları arasında yapmış olduğumuz koruma faaliyetleri ne-ticesinde yasadışı dalış faaliyetlerinin önüne geçilmesi konusunda yerel kolluk güçleri ve Sahil Güvenlik ve balıkçılarla iş birliğiyle çok olumlu neticeler alınmıştır. Fakat bizler bunu

bir başarı olarak görmüyoruz. Başarımız henüz kalıcı değildir, yerel halk ve balıkçılar bu konuda gerekli hassasiyeti göstermek konusunda kendilerini geliştirse de iç ve dış baskı yoğundur. Alan bir süreliğine de olsa korunmuştur, orfoz geri dönmüştür, lahoz geri dönmüştür, sargozlar, sinavritler rahat bir nefes almıştır derken şimdi azalan denetim çalışmaları neticesinde biriken balık, yasadışı avcıların kolay avı haline dönüşmüştür. 2006 yılı itibariyle bu sürecin hızla geriye dönüş halinde olduğu görülmektedir. Türkiye’de son on yılda zıpkınla balık avcılığı “sektöründe” bilinçsiz ve yasadışı avcı sayısı hızla artmıştır. Ulusal magazinler, yurt dışından gelen görsel yayınlarla zıpkınla balık avcılığı yetersiz ve yanlış tanıtılmaktadır. Avı özendirilen türlerden orfoz, lahoz ve kaya levreği zıpkınla avcılığı Türkiye’de yasaktır. Bizler zıpkınla balık avcılığına kanunlar kapsamında yapıldığı sürece karşı değiliz . Tarihin 2006 yılındayız ve bir yanda insanoğlu uzayın derinliklerine elini uzatırken Türkiye’de hala kendi denizlerine elini uzatmakta zorlanan bir toplumun çocukları olarak şaşkın olduğumuzu itiraf edebilirim. Meslek hayatım boyunca binlerce insan bana denizi çok sevdiğini söyledi. Artık gerçeği gördükçe... ben de şöyle diyorum bir çoğuna: “Siz denizi değil kendinizi çok seviyorsunuz, hepsi bu?”

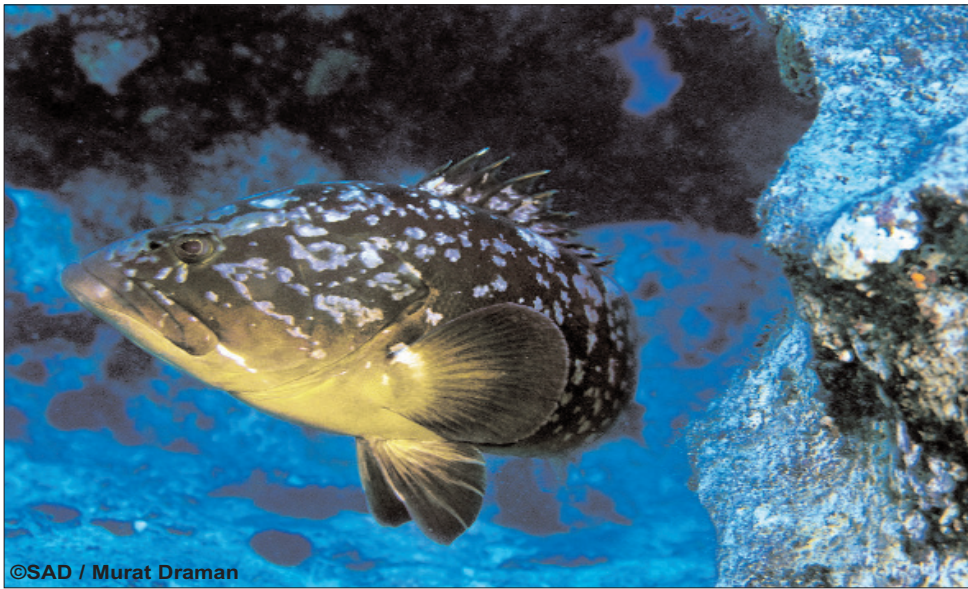
Çevrenizdeki birçok insan denizi “denizden aldıkları sınırına kadar seviyor”. Ve bu da sorunların temelini oluşturan büyük bir yanılsamadır.

Çözüm noktasında, polis, jandarma ve sahil güvenlik güçlerinden faydalanmak şarttır. Lütfen yasadışı (gece zıpkınla, gece veya gündüz tüplü zıpkınla) dalış yapanları ısrarla takip ve ihbar ediniz. İhbar ve istihbarat ağı kurunuz. Karaburun yarımadası özelinde kolluk güçlerinin olası yakıt desteği, gece çalışma için fener veya pil, eksik malzeme ihtiyaçlarının karşılanması noktasında balıkçı kooperatiflerinin kolluk kuvvetleriyle maddi destek ve işbirliğine girmesi gerekmektedir. Şüphelenilen şahısların suçüstü yapılabilmesi için gerekli prosedürlerin etkin biçimde uygulanabilmesi, örneğin “arama emri çıkartılması” konularında balıkçı kooperatiflerinin savcılık makamı yetkilileri ile bilgi paylaşımında bulunmaları önem arz etmektedir. Kooperatiflerin işletme hakkını aldıkları balıkçı barınakları veya limanlar üzerinden düzenli gelirleri vardır. İzmir-Foça Su Ürünleri Kooperatifinin deniz korumada çok başarılı katkı ve mücadeleleri Türkiye çapında örnek gösterilebilir.

Aralık ayı geliyor ve kıyılarımıza levrekler akın ediyor, 10 kıyı balıkçısı ve çocuklarının hakkı olabilecek bir levrek sürüsünü bir hırsıza kaptırmak istemeyen balıkçılarımız deniz koruma ve kooperatif işletmeciliğinde örnek başarılar adına tedbirlerini almalı, çalışmalıdır. Profesyonel sorunlar, profesyonel çözümler gerektirir.

N. Ozan Veryeri

Karaburun-İzmir

©SAD / Murat Draman

Akdeniz Foku ile ilgili detaylı bilgi için
www.monachus-guardian.org ve www.afaq.org